

Offentliggjort d. 26. december 2015

Ingen ”dummebøder” i virksomhedsskatteordningen[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Med en bemærkelsesværdig afgørelse fra Skatterådet af 24/11 2015 har Rådet afvist brandbeskatning af erhvervsdrivende, der stiller sikkerhed i virksomhedsaktiver for privat gæld.

Mange erhvervsdrivende, der driver virksomhed i personligt regi, kan med fordel anvende virksomhedsskatteordningen ved beskatning af indkomst fra virksomheden.

Med virksomhedsskatteordningen sikres, at indkomst fra personligt ejede virksomheder tilnærmelsesvist svarer til beskatningen af indkomst fra virksomhed, der drives i selskabsform.

Først og fremmest giver virksomhedsskatteordningen bedre muligheder for at opspare overskud til konsolidering eller udvidelse af virksomheden. Overskud, der bibeholdes i virksomhedsskatteordningen, er således kun undergivet en lav, foreløbig beskatning på 23,5 pct. (2015) og 22 pct. for 2016 og senere år. Herved får den erhvervsdrivende samtidig mulighed for at udjævne sin personlige indkomst over flere år. Den erhvervsdrivende kan på denne måde undgå den situation, at indkomst i gode år undergives fuld beskatning, herunder med den højeste marginale skattesats, ligesom det med virksomhedsskatteordningen er muligt at udnytte personfradrag og lavere beskatning af beløb under grænsen for topskat m.v. i dårlige år med en beskeden indkomst i virksomheden eller måske ligefrem underskud, da personbeskatningen ikke beror på overskuddet i virksomhedsskatteordningen, men på hvor meget personen hæver af opsparet overskud i virksomhedsskatteordningen.

Offentliggjort d. 26. december 2015

Endvidere kan renteudgifter af gæld i virksomhedsordningen fratrækkes med fuld fradragseffekt derved, at renteudgifter vedrørende gæld i virksomhedsskatteordningen modregnes i indtægt i virksomhedsskatteordningen.

Først når overskud overføres fra virksomhedsskatteordningen til den erhvervsdrivendes privatsfære, vil der blive tale om en beskatning af denne "hævning i virksomhedsskatteordningen" med en sats svarende til skattesatsen for personlig indkomst, men med reduktion af den allerede betalte skat i virksomhedsordningen. Virksomhedsskatteordningen sikrer således samtidig, at indkomst, der overføres til den erhvervsdrivendes privatøkonomi beskattes på samme måde som personlig indkomst for ikke-erhvervsdrivende, dvs. med op til højeste marginale skattesats.

Indgreb i 2014

Hen over sommeren 2014 vedtog Folketinget særlige regler, der skal imødegå utilsigtet udnyttelse af virksomhedsskatteordningen.

Ét af indgrebene omfatter erhvervsdrivende, der stiller sikkerhed i virksomhedsaktiver for privat gæld.

Finansiering af privatforbrug gennem privat gældsætning med sikkerhed i virksomhedens aktiver har tidligere kunnet anvendes til at reducere skatten af virksomhedens indkomst til den foreløbige skat på 23,5 pct. (2015). Fremgangsmåden har været den, at den erhvervsdrivende undlod at hæve overskuddet i virksomhedsskatteordningen, og altså lod det indestå i ordningen, og herefter lånte penge i banken til finansiering af sit privatforbrug. Renten af lånet var lavt, idet banken havde sikkerhed eksempelvis i et pengebeholdning eller i en fast ejendom placeret i ordningen, svarende til lånet. Der kan peges på tilfælde, hvor differencerenten - dvs. forskellen mellem på den ene side renten af bankindeståender i virksomhedsskatteordningen og på den anden side udlånsrenten til ejeren personligt - under disse omstændigheder udgjorde 1 pct.

Denne trafik ønskede Folketinget at begrænse. Der gælder således nu den regel, at stiller den erhvervsdrivende aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke

Offentliggjort d. 26. december 2015

indgår i virksomhedsordningen, skal det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse, dvs. aktivernes handelsværdi, anses for overført til den erhvervsdrivende. Er der f.eks. stillet sikkerhed for en gæld på 1 mio. kr. i et virksomhedsaktiv med en handelsværdi på 400.000 kr., skal den erhvervsdrivende beskattes af de 400.000 kr.

Undtagelser

Der gælder dog tre undtagelser til udgangspunktet om beskatning ved sikkerhedsstillelse.

Der udløses således ikke beskatning, hvis sikkerhedsstillelsen tjener et forretningsmæssigt formål for skatteyderens virksomhed i virksomhedsordningen.

En yderligere undtagelse drejer sig om de såkaldt blandet benyttede ejendomme, dvs. ejendomme, der både tjener til bolig for skatteyderen, og anvendes i virksomheden.

For det tredje er der fastsat særlige overgangsbestemmelser for sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver for privat gæld, der træder i stedet for en eksisterende sikkerhedsstillelse.

De nævnte undtagelser er nærmere omtalt i Spørg om Penge den 29. november 2014.

Hvordan foretages beskatningen?

Selve beskatningen af den erhvervsdrivende i forbindelse med en sikkerhedsstillelse er et helt centralt element i indgrebet fra 2014. Det er således udsigten til denne beskatning, der skal sikre, at der ikke sker en utilsigtet udnyttelse af virksomhedsskatteordningen.

Allerede i forbindelse med Folketingets behandling af indgrebet i 2014 opstod der usikkerhed omkring, hvordan denne beskatning rent faktisk skulle gennemføres.

På den ene side blev det i lovforslaget tilkendegivet, at det beløb, der skulle anses for overført ved en sikkerhedsstillelse, skulle anses som en overførsel efter ”hæverækkeføl-

Offentliggjort d. 26. december 2015

gen". Dette synspunkt indebærer, at den skærpede beskatning består i en "fremrykket" personbeskatning af den erhvervsdrivende af virksomhedens overskud.

Eller med andre ord: Efter de tidligere regler kunne den erhvervsdrivende efter eget valg udskyde en personbeskatning af ham af virksomhedens overskud gennem måske mange år, uanset at han havde optaget privat gæld med sikkerhed i virksomhedens aktiver til finansiering af privatforbrug. Med de nye regler vil den erhvervsdrivende løbende blive personbeskattet af virksomhedens overskud i takt med, at den erhvervsdrivende stiller sikkerhed for privat gæld i virksomhedsaktiver.

På den anden side tilkendegav skatteministeren **sidenhen** under Folketingets behandling af lovforslaget, at en sikkerhedsstillelse ikke "blot" ville medføre en fremrykket beskatning, men indebar en beskatning af det overførte beløb udenom hæverækkefølgen - og altså uden sammenhæng med virksomhedsskatteordningen. Blandt skatterådgivere er denne beskatning af et fiktivt beløb betegnet en "dummebøde". Som konsekvens af denne beskatningsform ville den erhvervsdrivende blive beskattet af al opsparet overskud, når dette hen ad vejen blev hævet - og herudover blive beskattet af et *fiktivt* beløb svarende til det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse.

Skatteministeren fastholdte ved flere lejligheder, at der skulle ske beskatning af et fiktivt beløb og oplyste samtidig, at han ville fremkomme med et ændringsforslag herom til det oprindelige lovforslag. Et sådant ændringsforslag blev dog aldrig stillet.

SKAT har efter lovens vedtagelse fastholdt, at beskatningen af den erhvervsdrivende skal foretages i overensstemmelse med skatteministerens senere tilkendegivelser om beskatning af et fiktivt beløb.

Skatterådets afgørelse

Skatterådet har imidlertid nu i et bindende svar af 24/11 2015 underkendt SKAT's fortolkning af de særlige regler om beskatning ved sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver for privat gæld.

Offentliggjort d. 26. december 2015

I afgørelsen udtalte Skatterådet således, at:

”Det fremgår klart af lovforarbejderne til virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6, at lovgivers udtrykkelige intention har været, at konsekvensen af, at virksomhedens aktiver stilles til sikkerhed for privat gæld, skal være, at der sker beskatning af et beløb uden om hæverækkefølgen i virksomhedsskattelovens § 5.

Men herefter tilføjede Skatterådet, at:

Skatterådet nærer imidlertid betænkelighed ved at lægge afgørende vægt på lovgivers intention. Efter Skatterådets opfattelse er ordlyden af virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6 ikke tilstrækkelig klar til at udgøre en selvstændig beskatningshjemmel. Skatterådet finder således, at den mest naturlige forståelse af ordlyden af lovens § 10, stk. 6, er, at de deri nævnte overførsler skal anses for foretaget i overensstemmelse med virksomhedsskattelovens § 5.”

Med andre ord: Skatterådet nåede frem til, at stiller virksomhedsejeren sikkerhed i aktiver i virksomhedsskatteordningen for privat gæld, bliver der alene tale om en fremrykket beskatning - og altså ikke en ”dummebøde”.

Hændelsesforløbet under Folketingets behandling af lovindgrebet må - i bedste fald - karakteriseres som et uacceptabelt sjudk i lovgivningsprocessen med potentielt meget væsentlige økonomiske virkninger for de eventuelt berørte skatteydere.

Skatterådets afgørelse trækker også tråde frem i tiden.

En ministerbesvarelse af 22. december 2015

Skatteministeriet har i oktober 2015 udarbejdet et udkast til et lovforslag, der bl.a. omhandler den beskatning af den erhvervsdrivende, som SKAT hidtil har antaget var gældende, men som Skatterådet nu altså har underkendt.

Det må dog antages, at lovforslaget ikke gennemføres, men at lovforslaget ændres, således at dette følger Skatterådets afgørelse.

Offentliggjort d. 26. december 2015

Ifølge et høringssvar fra skatteministeren til Folketingets skatteudvalg af 22. december 2015, (SAU Alm.del, endeligt svar på spørgsmål 126), fremgår således blandt andet følgende:

”På baggrund af Skatterådets bindende svar har det derfor været nødvendigt at genoverveje udformningen af det lovforslag, som netop har været i høring. Jeg har besluttet, at lov-forslaget skal ændres, således at beskatningen sker i overensstemmelse med Skatterådets afgørelse. Det betyder, at en sikkerhedsstillelse vil blive anset for at være en overførsel foretaget i den såkaldte hæverækkefølge”

Det må således forventes, at lovforslaget ændres i overensstemmelse med skatteministerens svar.

— o —